

Liite 2: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, palaute ja vastineet

Hervan asemakaava

PALAUTTEEN ANTAJA JA TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE
<p>DIGITA TOWERS OY</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmissa on hyvin esitetty kaavoituksen tavoitteet ja niistä käy asianmukaisesti ilmi vaikutusten arviointitavat ja laadittavat selvitykset.</p> <p>Suunnittelulle asemakaava-alueelle muodostuu merkittävää uutta infraa ja uusia toimintoja.</p> <p>Kaava-alueen matkaviestinverkko ja -palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kaava-alue on tällä hetkellä syrjäisen sijaintinsa vuoksi liian kaukana olemassa olevista telemastoista, jotta alueelle tulevien uusien toimintojen vaatimat laadukkaat matkaviestinpalvelut voitaisiin järjestää kaava-alueelle ja sen ympäristöön.• Maston aluevaraus on myös alueen turvallisuuteen liittyvä ja sitä parantava asia, koska matkaviestinverkon riittävä kapasiteetti ja puheluiden kuuluvuus saadaan mahdolliseksi alueelle uudella mastolla.• Edellä mainittujen perusteluiden vuoksi, kaava-alueelle tarvitaan EMT-aluevaraus tukiasemamastolle ja laitetilalle (vapaasti seisova ristikkomasto 55 m ja laitetila n. 15m²). EMT-varausalueen pinta-alan tarve olisi n. 200 m². <p>Annamme mielellämme lisätietoja ja näkemyksiä EMT-alueen sijaintiin liittyen, kun kaava-alueen tarkempi maankäyttö ja muun infran sijoittuminen sille alkaa hahmottumaan.</p>	<p>MT-aluevaraus on huomioitu alueen maankäyttöratkaisussa, samoin kuin lausunto uuden maston asentamisesta. Lisätietoja ja näkemyksiä otetaan mielellään vastaan, kun kaava-aluetta koskevat suunnitelmat ovat tarkentuneet.</p>
<p>POHJOIS-POHJANMAAN PELASTUSLAITOS</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksella ei ole varsinaista lausuttavaa kaavahankkeisiin. Joitain huomioita:</p> <p>Hankealue sijaitsee etäällä kiireellisen pelastustoiminnan palveluista. Toimintavalmiusaika alueelle on noin 30 minuuttia hälytyksestä. Rakennettavien alueiden vesijohtoverkossa tulisi olla mahdollisuus sammutusveden ottoon. Vesitarpeet voivat liittyä myös alueen kerrosalaltaan suurten rakennusten paloteknisiinlaitteistoihin, kuten sprinklerilaitteistoihin. Rakennusten palotekniikka ja toiminnanharjoittajanomaehtoinen riskienhallinta korostuvat, jos/kun pelastustoiminnan toimintavalmiusajat ovat pitkät.</p>	<p>Esitetyt huomiot on otettu huomioon alueen teknisten verkostojen suunnittelussa.</p>
<p>TELIA FINLAND OYJ</p> <p>Telia Finland Oyj:llä ei ole huomauttamista Hervan osayleiskaavan ja asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmista.</p>	<p>–</p>

PALAUTTEEN ANTAJA JA TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE
<p>ILMATIETEEN LAITOS</p> <p>Ilmatieteen laitos kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa, ettei ole asiasta lausuttavaa.</p>	<p>–</p>
<p>OULUN MUSEO- JA TIEDEKESKUS</p> <p>Arkeologinen kulttuuriperintö</p> <p>Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Lähin kiinteä muinaisjäännös sijaitsee kaava-alueesta noin 485 metriä etelälounaaseen (Kiimakangas, muinaisjäännöstunnus 1000039509). Hankealue ei ole kuulunut aiemmin arkeologisen inventoinnin piiriin.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan alueelle tehdään arkeologinen inventointi. Inventointiraportti tulee toimittaa digitaalisena paikkatietoaineistoinen arviointia varten alueelliseen vastuumuseoon (Oulun museo- ja tiedekeskus, kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että selvitys vastaa sille asetettuja tavoitteita. Museo toimittaa raportin arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan julkisessa palvelussa: https://asiat.museovirasto.fi. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäännösrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman osallisissa museo on mainittu Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseona. Oulun museo- ja tiedekeskus on kuitenkin Pohjois-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo.</p> <p>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</p> <p>Oulun museo- ja tiedekeskuksella ei ole huomautettavaa Hervan asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.</p>	<p>Arkeologinen inventointi paikkatietoaineistoinen on toimitettu Oulun museo- ja tiedekeskukselle.</p> <p>Alueellisen vastuumuseon tiedot kaava-asiakirjoissa on tarkistettu esitetyn mukaisesti.</p>
<p>POHJOIS-SUOMEN ELINVOIMAKESKUS</p> <p>Pohjois-Suomen elinvoimakeskus toteaa, ettei sillä ole osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta huomautettavaa.</p> <p>Liikenneosasto näkee tärkeänä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa olevan maininnan siitä, että kaavahankkeen yhteydessä on todettu laadittavan mm. liikenneselvitys ja hulevesiselvitys.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tärkeää päivittää osalliset valtion aluehallinnon uudistuksen myötä vastaamaan nykytilannetta. Osallisina mainitaan mm. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Pohjois-Suomen aluehallintovirasto AVI, joiden toiminta on</p>	<p>Osallisten tiedot on päivitetty vastaamaan nykytilannetta.</p>

PALAUTTEEN ANTAJA JA TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE
<p>päättynyt vuoden 2025 lopussa valtionhallinnon uudistuksen myötä. Osalliseksi tulee lisätä Pohjois-Suomen elinvoimakeskus. Lisäksi osallisena tulee olla Lupa- ja valvontavirasto.</p>	
<p>METSÄHALLITUS</p> <p>Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta lausua lin Hervan osayleiskaavan ja asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmista. Hervan alueen kaavoituksella on merkittävä rooli teollisuus- ja energiainfrastruktuurin kehittämisessä, ja suunnittelu ulottuu alueille, jotka sijaitsevat osittain Metsähallituksen hallinnoimilla valtion mailla ja suojeluvarauksen läheisyydessä. Metsähallitus pitää tärkeänä, että kaavoituksen vaikutuksia arvioidaan kattavasti sekä maankäytön kokonaisuuden, energiainfrastruktuurin sijoittumisen, ympäristövaikutusten että suojelualueiden turvaamisen näkökulmista.</p> <p>Hervan osayleiskaavan tavoitteena on ohjata yhdyskuntarakennetta laajalla, pääosin metsä- ja suoalueista muodostuvalla alueella sekä mahdollistaa teollisuuden, palvelinkeskuksen ja näihin liittyvien toimintojen sijoittuminen Hervan sähköaseman ympäristöön. Asemakaava laaditaan rinnakkain osayleiskaavan ja YVA-menettelyn kanssa, ja sen ratkaisut vaikuttavat myös valtion maa-alueisiin kaava-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Metsähallitus korostaa, että vaikutusten arvioinnin tulee kattaa nämä yhteydet niin, että valtion maaomaisuuden käyttöedellytykset, luontoarvot ja maisemakokonaisuudet voidaan turvata. Lisäksi Metsähallitus pitää tärkeänä, että osayleiskaava laaditaan riittävän mahdollistavaksi ja kaavamerkinnot sekä -määräykset riittävän väljiksi siten, että alue voidaan asemakaavoituksen yhteydessä ratkaista monipuolisesti erilaisiin teollisuus- ja energiainfrastruktuurin tarpeisiin ilman ylimääräisiä rajoitteita.</p> <p>Metsähallituksella on Hervan sähköaseman alueeseen kytkeytyviä useita energiainfrastruktuurihankkeita, joiden sähkönsiirtoratkaisut on tarpeen huomioida kaavoituksessa. Metsähallituksen Pudasjärven Puka-ahon ja Oulun Koutuanjärven tuulija aurinkovoimahankkeiden sekä Kinttaisviidan tuulivoimahankkeen sähkönsiirto kantaverkkoon on suunniteltu toteutettavaksi ensisijaisesti Hervan sähköasemalla. Suunnitellulla 400 kV voimajohtolla on kaksi vaihtoehtoista linjausta Hervan sähköasemalle, ja johtoon pyritään liittämään Metsähallituksen hankkeiden lisäksi myös muita lähialueen sähköntuotantohankkeita.</p> <p>Simon Lyypäkin tuulivoimahankkeen yksi mahdollinen sähkönsiirron liityntäpiste on Hervan sähköasema. Mahdollinen 400 kV ilmajohtona toteutettava voimajohto Hervan sähköasemalle alkaa Lyypäkin hankkeen sähköasemalta ja noudattelee Saunakummun suunnitellun sähköaseman jälkeen Fingridin suunnitteleman Petäjäsoski- Herva-voimajohton reittiä.</p> <p>Lisäksi Metsähallitus pitää tärkeänä, että kaavoituksessa varaudutaan myös mahdollisten kaavatyön aikana esille tulevien teollisuus-, datakeskus- tai muiden energiainfrastruktuurihankkeiden tarpeisiin. Näiden hankkeiden vaikutukset sähkönsiirtoratkaisuihin, aluevarauksiin ja johtoreitteihin tulee arvioida kokonaisuutena siten, että kaavaratkaisut mahdollistavat eri toimijoiden yhteensovitetun ratkaisujen toteuttamisen.</p> <p>Metsähallitus esittää, että kaavaprosessissa otetaan huomioon Metsähallituksen tuulivoimayksikön hankkeet ja niihin liittyvät voimajohtoreittitarpeet. Metsähallitus pitää tärkeänä, että kaavatyön aikana ylläpidetään tiivistä ja jatkuvaa vuoropuhelua sekä</p>	<p>Kaavatyössä on huomioitu esiin nostetut huomiot vaikutusten arvioinnista ja kaavamääräysten mahdollistavuudesta. Kivijärvensuon rooli suojelutarkoitukseen varattuna suoalueena on tunnistettu kaavan valmistelussa sekä kaavan vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Kaavassa otetaan huomioon valtion omistaman maan käyttöön liittyvät kysymykset, maanomistajien tasapuolinen kohtelu vuorovaikutuksen kautta sekä ekologisten, sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten koordinointi.</p> <p>Kaavan valmisteluvaiheessa Metsähallituksen kanssa on järjestetty erillispalaveri maankäyttö-, sähkönsiirto- suojelukysymysten sekä muiden palautteissa mainittujen kysymysten läpikäymiseksi.</p>

PALAUTTEEN ANTAJA JA TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE
<p>tuulivoimayksikön että Metsähallituksen muiden toimintojen kanssa, jotta suunnitteluratkaisut voidaan sovittaa yhteen eri maankäytön ja energiainfrastruktuurin tarpeiden kanssa.</p> <p>Kaavoituksen vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös suojeluun varattuihin alueisiin kohdistuviin mahdollisiin vaikutuksiin. Välittömästi Hervan asemakaava-alueen itäpuolella sijaitsee Metsähallituksen hallinnassa oleva Kivijärvensuon alue, joka on varattu suojelutarkoitukseen. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa alue on merkitty SL-1-merkinnällä, jolla osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettuja suoalueita. Kivijärvensuon alue tullaan perustamaan luonnonsuojelulain mukaisesti suojelualueeksi.</p> <p>Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei käy tarkemmin ilmi, mitä toimintoja Kivijärvensuon suojeluun varatun alueen läheisyyteen on tarkoitus sijoittaa. Metsähallitus muistuttaa, että kaavoituksen vaikutusten arvioinnissa tulee selkeästi tuoda esiin mahdolliset suojeluun varatulle alueelle kohdistuvat vaikutukset, ja tarvittaessa ulottaa myös luonto- ja lajistonselvitykset Kivijärvensuon alueelle, mikäli se on luotettavan arvioinnin kannalta tarpeen.</p> <p>Metsähallitus painottaa, että kaavaratkaisuissa tulee huomioida valtion maaomaisuuden käytön jatkuvuus, maanomistajien tasapuolinen kohtelu ja ekologisten, sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten yhteensovittaminen. Kaavoituksen jatkovalmistelussa Metsähallitus pitää tärkeänä, että vuoropuhelua jatketaan aktiivisesti sekä energiainfrastruktuurin kehittäjien että suojelualueiden hallinnosta vastaavien tahojen kesken.</p>	
<p>FINGRID</p> <p>Osayleiskaavan tarkoituksena on ohjata yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä yleispiirteisesti suunnitellun Hervan sähköaseman ympäristössä sekä mahdollistaa teollisuuden sijoittuminen alueelle, mukaan lukien palvelinkeskus ja sen tarvitsemat tukitoiminnot. Hervan asemakaavan tarkoituksena on mahdollistaa palvelinkeskuksen ja siihen liittyvien toimintojen sijoittuminen Hervan alueelle.</p> <p>Kaava-alueelle sijoittuu Fingridin rakenteilla oleva Hervan sähköasema (139-402-55-8) sinne johtavine voimajohtoineen (kuva 1). Liitteessä on kartta ja kaava-alueen Fingridin voimajohtojen keskeiset poikkileikkaustiedot. Toimitamme pyynnöstä lisää tietoja Fingridin toiminnoista ja tarpeista kaavoituksen pohjaksi.</p> <p>Fingrid suunnittelee uutta 400 + 100 kV voimajohtoa Rovaniemen Petäjäskosken ja Vaalan Nuovuankankaan välille. Hanke sijoittuu kaava-alueelle. Hanke on jaettu reitin pituudelta kahteen erilliseen suunnittelu- ja rakennusprojektiin (Petäjäskoski-Herva ja Herva-Nuovuankangas), joilla on molemmilla omat verkkosivut:</p> <p>www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/herva-nuovuankangas</p> <p>www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/petajaskoski--herve</p>	<p>Voimajohtojen tilavaraukset ja tarvittavat turvavyöhykkeet on huomioitu lausunnon ja liitekartan pohjalta.</p> <p>Myös muut turvallisuusnäkökohdat on otettu huomioon tarpeen mukaan, esimerkiksi kaavamääräyksissä.</p> <p>Kaavan valmisteluvaiheessa Fingridin kanssa on järjestetty erillispalaveri toimintojen yhteensovituksesta. Yhteydenpitoa jatketaan kaavahankkeen edetessä.</p> <p>Kaavakartat on lähetetty kommentoitavaksi palautteessa esitetyn toiveen mukaisesti.</p>

PALAUTTEEN ANTAJA JA TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE
<p>Petäskoski-Herva osuuden rakentamisen aikataulu on viivästynyt.</p> <p>Kaavoituksessa tulee turvata edellytykset voimajohtojen sekä sähköaseman käyttöön ja kehittämiseen.</p> <p>Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti luonteva paikka uusille voimajohtoille on nykyisten voimajohtojen käytävässä, ja tulevaisuudessa niihin kohdistuu yhä enemmän kehittämispainetta. Tilannekuva energianhuollon tarpeista ja tekniset suunnitelmat kuitenkin edistyvät vaihe vaiheelta. On mahdollista, että alueella ilmenee muita johtotarpeita ja energiantuotantohankkeiden liityntöjä. Voimajohtojen ja sähköaseman lähialueen toimintojen suunnittelussa on hyvä jättää liikkumavaraa ja joustoa kehittyville voimajohtoille. Se tarkoittaa sitä, että keskeisen sähköaseman ja sen voimajohtojen ympäristöä ei ole järkevää suunnitella liian tiiviiksi ympäröimällä niitä uusilla rakenteilla ja rakentamisella.</p> <p>Muistutamme muutoinkin, että sähköaseman tai voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. Esimerkiksi vaarajännitteet on selvitettävä hyvissä ajoin risteämäläusunnon kautta. Tähän kohteeseen liittyy paljon yhteensovitettavaa.</p> <p>Rakentaminen voimajohtojen ja sähköaseman läheisyyteen vaatii yhteistyötä, yhteensovitusta ja vaiheittain tarkentuvia ratkaisuja. Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevassa lausunnossa meillä ei ole valmiuksia ottaa kantaa edellä kuvattua tarkemmin kaavan sisältöön tai tuleviin hankkeisiin. Kaavavarausten muodostuessa voidaan mielellään keskustella lisää yhteensovittamisesta, tarkentuvan tiedon pohjalta.</p> <p>Mahdollisesti työneuvottelu toimintojen yhteensovitukselta olisi tarpeen alkuvuodesta 2026. Fingridin yhteyshenkilönä toimii suunnittelupäällikkö Aki Laurila (p. 030 395 5135 / 040 551 3947, aki.Laurila@fingrid.fi). Pyydämme olemaan yhteyksissä Aki Laurilaan työneuvottelun järjestämiseksi. Tavoitteena on löytää yhteiset ratkaisut, jotka mahdollistavat kaikkien hankkeiden sujuvan toteutuksen ja tulevaisuuden tarpeet.</p> <p>Yleistä kaavoituksen lähtökohdaksi</p> <p>Muistutamme vielä yleisluontaisesti seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon suunnittelussa sähköaseman ja voimajohtojen kannalta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sähköasema-alueella tai voimajohtoalueella tai niiden läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon tai sähköaseman käytölle ja kunnossa pysymiselle. Rakennusrajotusalueelle ei saa tehdä rakennusta tai siihen kiinteästi liittyvää rakennuksen osaa. Lunastusluvan mukaan Fingridin lupa tarvitaan kahta metriä korkeampien rakenteiden sijoittamiseen ja rakentamiseen, mutta sähköturvallisuussyistä Fingridin risteämäläusunto on pyydettävä kaikille johtoalueelle ja sen läheisyyteen tehtäville rakennelmille ja rakenteille. Rakennusrajotusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia. 	

PALAUTTEEN ANTAJA JA TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE
<ul style="list-style-type: none"> Sähköaseman ja voimajohtojen läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset vaarajännitteet. Fingrid määrittelee etäisyys- ja suojausvaatimukset tapauskohtaisesti vaarajännitearvioiden perusteella. Tiedot niistä saatte erillisen risteämäläusunnon kautta. Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen. Voimajohtojen rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin verkkosivuilta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueidenhyodyntaminen/ ohjeita-kaavoittajalle/. <p>Fingridin toimintojen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämäläusunto, myös suunnitelmien tarkentuessa ja muuttuessa. Risteämäläusunto kannattaa pyytää hyvissä ajoin, kun pohditaan rakentamisen etäisyyttä ja reunaehdoja. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.</p> <p>Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja ja sähköasemaa.</p> <p>Yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.</p> <p>Fingridin kaava-asioiden yhteyshenkilönä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.</p>	
<p>PALISKUNTAIN YHDISTYS</p> <p>Suunnittelualue sijoittuu lähelle poronhoitoalueen rajaa ja Oijärven paliskunnan rajaa. Poronhoito on tärkeä työllistäjä paitsi suoraan, myös lihan ja muiden tuotteiden jalostuksen sekä matkailupalveluiden kautta. Poronhoito ylläpitää kunnan monipuolista elinkeinorakennetta. Erityisesti pienemmissä kylissä poronhoito on merkittävä työllistäjä ja elinvoimaisuuden, maisemakuvan ja turvallisuuden ylläpitäjä. Paliskunnan poronhoito perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen ja luonnonlaitumien ympärivuotiseen käyttöön.</p> <p>Oijärven paliskunnassa on paljon muuta maankäyttöä, ja paliskunta on eri yhteyksissä ilmaissut huolensa vaikutusten kasautumisesta. Erityisesti energiarakentamisesta aiheutuvien yhteisvaikutusten kertautuvat haitat uhkaavat nousta kohtuuttomuuden mittoihin.</p> <p>Paliskuntain yhdistys lausuu asiassa yleisellä tasolla, sillä yhdistykseen tulee erilaisiin maankäytön hankkeisiin liittyen lausuntopyyntöjä vuosittain vajaa 100 ja määrä on nousussa. Kaavoittajalla on selvitysvelvollisuus kaavan vaikutuksista. Vaikutukset on arvioitava riittävällä tarkkuudella yhteistyössä asianosaisen paliskunnan kanssa.</p>	<p>Vaikka kaava-alue sijaitsee poronhoitoalueen ulkopuolella, on sekä Paliskuntain yhdistys että Oijärven paliskunta on mainittu kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa osallisina, ja he voivat lausua luonnoksesta sen nähtävilläoloaikana.</p>

PALAUTTEEN ANTAJA JA TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE
<p>Kaavamenettelyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tulee olla alueen paliskunta merkittynä osalliseksi. Poronhoitoalueella osallinen on aina paliskunta, jonka alueelle hanke sijoittuu. Jos kaavan vaikutukset ulottuvat naapuripaliskuntiin, on heidät myös tulkittava osallisiksi.</p> <p>Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa</p> <p>Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto. Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan poronhoitolailla turvattu erityinen oikeus (PHL 3§). Poronhoitolaissa (53§) säädetään myös, että suunnitelluissa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. PHL 53§:n kaltaisia neuvotteluita suositellaan käytäväksi muillakin kuin valtion omistamilla mailla, sillä ne on todettu hyväksi keinoksi yhteensovittaa poronhoitoa ja muita maankäytön muotoja kaavoituksessa. Maakuntakaavamääräykset voivat myös ohjata neuvottelujen käymiseen.</p> <p>Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim. poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioonottamisesta ja säilyttämisestä. Voimassa olevan Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan poronhoitoalueen rajaa koskevan merkinnän määräys edellyttää: <i>”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.”</i></p> <p>Alueidenkäyttölain 39§:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoito on osa alueen elinkeinoelämää ja etenkin sivukylillä tärkeä toimeentulon lähde. Poronhoitajat ovat alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Suunnittelualueella poronhoidon huomioiminen hankkeen kaavoituksessa on välttämätöntä. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Poronhoidon nykytila ja toiminta kaavanvaikutusalueella tulee kuvata. Vaikutukset poronhoidolle tulee arvioida yhteistyössä alueen paliskunnan kanssa.</p> <p>Alueidenkäyttölain 42§:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Asemakaavoituksella ei saa vaikeuttaa yleiskaavan toteuttamista. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan asemakaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Alueidenkäyttölain 54§:n mukaan <i>”Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. --- Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää. ---”</i></p>	

PALAUTTEEN ANTAJA JA TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE
<p>Kaavassa on selvitettävä sen vaikutukset niin laajasti kuin niitä arvioidaan olevan. Selvityksessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota yhteisvaikutusten arviointiin. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon Oijärven paliskunnan toiminta-alueella ja lähialueella käynnissä olevat hankkeet. Yhteisvaikutusten arvioinnissa Oijärven paliskunnan antama näkemys vaikutuksista on otettava huomioon.</p> <p>Poroelinkeinosta tulisi kuvata kaavojen valmisteluaineistossa seuraavia perusasioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asianosaisen paliskunnan perustiedot, • Kuvaus poronhoidon toiminnan luonteesta suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella, • Poronhoidon perusinfrastruktuurin kuvaus suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella, • Alueen sijoittuminen suhteessa porojen laiduntamiseen. • Alueen merkitys paliskunnan toiminnan kannalta: <ul style="list-style-type: none"> ○ Miten suuri osa paliskunnan poroista laiduntaa/käsitellään alueella? ○ Miten suurta osaa poronmistajista hanke koskee suoraan? ○ Jos alueelle sijoittuu poronhoidon rakenteita (esim. erotusaita, kämpppä), mikä on niiden merkitys (pääaita vai vähemmän käytetty) paliskunnan poronhoidon kannalta? <p>Lisäksi kaavojen valmisteluaineistoista tulee käydä ilmi, miten on arvioitu PHL 53§:n mukaisen tai sen kaltaisen neuvottelun tarve, neuvottelun suunniteltu ja/tai toteutunut ajankohta, ja tarvittaessa, miten neuvottelu sovitaan yhteen YVA- ja kaavamenettelyn kanssa.</p> <p>Suosittelut aineistot ja/tai menetelmät vaikutusten arviointiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paliskuntain yhdistykset tilastot (Poromies-lehden vuoden 1. nro: tilastoliite) • Paliskuntien tiedot: https://paliskunnat.fi/py/paliskunnat/paliskuntien-tiedot/ • Porotalouden paikkatietoaineisto • Karttatyöskentely ja/tai poroisännän/paliskunnan edustajan/edustajien haastattelut • Neuvottelut • Paliskunnan lausunto <p>Lisätietoja: Paliskuntain yhdistyksen nettisivut: Maankäyttö https://paliskunnat.fi/py/neuvonta/maankaytto/, Tutkimustietoa https://paliskunnat.fi/py/materiaalit/tutkimustietoa/ Opas poronhoidon tarkasteluun maankäyttöhankkeissa (PoroYVA-opas): https://paliskunnat.fi/poroyva/PoroYVA_2014_FI_web.pdf</p> <p>Lopuksi</p>	

PALAUTTEEN ANTAJA JA TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE
<p>Kaavoissa on selvitettävä niiden vaikutukset niin laajasti kuin niitä arvioidaan olevan. Vaikutusten arvioinnin tulee olla asianmukainen ja riittävä. Alueen paliskunta on merkittävä osallisiksi kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.</p> <p>Alueen paliskunnan kanssa tulee käydä hankkeesta poronhoitolain 53§:n mukaisia tai kaltaisia neuvotteluita kaavamenettelyn aikana. Järjestettävät neuvottelut on syytä kirjata osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. YVA- ja kaavamenettelyiden aikana tulee etsiä keinoja haitallisten vaikutusten estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä alueen poronhoidon harjoittajien kanssa.</p> <p>Alueen paliskunnan lausunnot ja muut kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävinä.</p>	
<p>LUONNONVARAKESKUS</p> <p>Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.</p>	-